श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-३ (SEM-6)	**प्रश्नपत्रम् – ८**	गुणाः - ७०
विषयः – वास्तुशास्त्रम्	CE-3.6.12	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २६/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – मनुष्यालयचन्द्रिका	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**द्वयोः व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) लक्षणहीने धामनि वरततामशुभानि सम्भवन्त्येव । जन्माद्यवसानान्तं मनसा निश्चित्य कारयेत् तस्मात् ॥ (२) सूत्रस्य रज्जोऽपि चाग्रमूलैर्विद्धे गृहादिस्थितमध्यसूत्रे । हीनायतिप्राङ्गणतश्चतुःशालागारतोऽन्यत्र भवन्ति दोषाः ॥ (३) सुरालये समस्तान्यप्य भीष्टानि यथोप्सितम् । मानानि श्रेष्ठमध्याधमाङ्गुलोत्थानि च क्वचित् ॥	
प्रश्नः -२	**एकस्मिन् विषये शङ्कुस्थापनविधिः लिखत ।**	०८
	(१) दिङ्निर्णयार्थं शङ्कुस्थापनविधिः लिखत । (२) भूपरीक्षापरिग्रहः विस्तारेण वर्णयत ।	
प्रश्नः -३	**द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।**	०४
	(१) मानभेदाः (२) व्ययादि वर्णनम् (३) प्लवफलाफलम् (४) सूत्रवेधस्यफलाफलम्	
प्रश्नः - ४	**अधोलिखितयोः पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।**	०५
	(१) एकधनुर्ग्रहः अर्थात् कति मात्राङ्गुलः ? (२) सुरालयार्थाभीष्टमानम् किम् ? (३) उत्तमग्रामे संख्या कति भवति ? (४) मनुष्यालयचन्द्रिका केन रचितम् ? (५) मनुष्यालयचन्द्रिकायां कति अध्यायाः सन्ति ? (६) स्थपतिलक्षणं लिखत । (७) पीपलः पश्चिमे शुभं न वा ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**सान्वयं व्याख्या कार्या केचन् द्वयोः ।**	०८
	(१) आयाधिक्यं व्ययतः सम्पाद्यं सर्वथान्यथापतिः । नक्षत्रादिशुभत्वं ज्योतिः शास्त्रादिभिः सुविज्ञेयम् ॥ (२) कोणगृहोत्तरयोगः सन्धिमृते दिग्गृहीतरान्तेषु । यत्र स्यात् तत्र भवेद् भिन्नत्वं तद्गृहाश्चतुर्धेति ॥ (३) बालत्वं कौमारं यौवनमथ वार्द्धकं च निधनं च ।	

	पञ्च वयांस्येष्वन्त्यं नेष्टं शिष्टानि वास्तुनीष्टानि ॥	
प्रश्नः -६	**एकस्मिन् विषये विशदं वर्णयत ।**	०८
	(१) त्रिशालभवनवर्णनं विशदं वर्णयत । (२) आयव्ययविचारः विशदं वर्णयत ।	
प्रश्नः -७	**द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।**	०२
	(१) ध्रुवादिगृहषोडशविधिः । (२) शालाभेदाः । (३) गृहनिर्माणार्थं प्रमाणम् । (४) द्विशालाभवनवर्णनम् ।	
प्रश्नः -८	**द्वयोः लघूत्तराणि लिखतु ।**	०२
	(१) अधिष्ठानपर्यायनामानि । (२) त्रिशालभवनभेदाः कति ? (३) एकशालभवनस्य फलं किम् ? (४) विजयसंज्ञगृहे द्वारस्य नाम किम् ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**द्वयोः सान्वयं व्याख्यां कुरु ।**	०८
	(१) उपपीठोच्चसमोच्चामासूरोपानहं करोतु दृढम् । तदुपरि परितः पादुकमथ कुर्यादुत्कपत्रमानान्ता ॥ (२) आयतचतुरश्रगृहे विकृतिलुपा वंशबद्धकूटगताः । वंशस्थाग्रास्त्वन्याः प्रकृतिलुपाः कीलिता ह्ययः कीलैः ॥ (३) सेविलकुलदैवतधामेशनिऋत्यादिके तु वृषजं स्यात् । गृहपुरपलननगरग्रामादावभिमुखा भवन्ति तदा ॥	
प्रश्नः -१०	**एकस्मिन् विषये विस्तारेण वर्णनं कुरु ।**	०८
	(१) अल्पमन्दिरम्, कवाटविधानं विशदं विवेचयत । (२) वंशपर्यायप्रमाणं विशदं विवेचयत ।	
प्रश्नः -११	**द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।**	०४
	(१) उत्तरे वाजनप्रमाणम् । (२) स्तम्भावयवाः । (३) शिखरविधानम् । (४) कूटलुपादि विधानम् ।	
प्रश्नः -१२	**अधोलिखितयोः पञ्चप्रश्नानां लघूत्तराणि लिखत ।**	०५
	(१) सप्तमोऽध्यायस्य संज्ञा किम् ? (२) अर्गला कुत्र प्रयुज्यते ? (३) वेदिकानिर्माणं कुत्र प्रयुज्यते ? (४) कूपः कुत्र करणीयम् ? (५) राज्ञः गृहे/राज्ये नित्यपूजा कुत्र भवति ? (६) गृहप्रवेशः पूर्वे किं कर्त्तव्यम् ? (७) व्याख्यां कुरु - "लुपा" ।	

***